

Pentru Onoare! Pentru Patrie! Pentru Tricolor!

Nr. 1 (671)
2021

OASTE MOLDOVEI

PUBLICAȚIE EDITATĂ DE MINISTERUL APĂRĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA

oasteamoldovei@army.md

2021

UN NOU AN DE INSTRUCȚIE ÎN ARMATA NAȚIONALĂ

CONTINUT

■ EVENIMENT

4 JURĂMÂNTUL ÎNFRUNTĂ DISTANȚELE

Peste 570 de militari încorporați recent în Armata Națională au jurat credință Patriei, în cadrul ceremoniilor desfășurate la Chișinău, Bălți, Cahul și Negrești

■ VIATA MILITARĂ

6 MISIUNI DE DEMINARE ÎN ANUL 2020:

Peste 2 500 de obiecte explozive, lichidate de genștii militari

7 2021: UN NOU AN DE INSTRUCȚIE ÎN ARMATA NAȚIONALĂ

Capacitatea de luptă a unităților militare a fost verificată de conducerea Ministerului Apărării și Marelui Stat Major, în conformitate cu Planul de instruire al Armatei Naționale pentru anul 2021.

16 BANUL-VODĂ ȘI SUPUȘII ÎN UNIFORMĂ MILITARĂ!

... hai să vedem cum e cu banul în calitate de avere în numerar în prezentul ostașilor

■ COMEMORARE

12 SĂ NU NE UITĂM EROII!

Pe platoul Regimentului de Stat Major care poartă onorificul titlu „General Nicolaie Petrica”, s-a desfășurat ceremonia de omagiere a regretatului erou al Armatei Naționale, general de brigadă Nicolaie Petrica

Șef Centrul mass-media militară
locotenent-colonel Sergiu LECA,
tel. 022-252-047

locțiitor-șef Centrul mass-media militară
maior Viorel GLAVA

Echipe redactională:

căpitan Dmitrii VOSIMERIC
locotenent Gheorghe GURĂU
plutonier adjutant Vitali IOVU
Steluța MOSCALCIUC
Kateryna RUSSU
Ion VULPE

oasteamoldovei@army.md
tel.: 022-252-045, 022-252-047

Secția TV/Radio:

locotenent Ludmila SOLOMON
locotenent Mihail ȘAMBRA
ladatorie@army.md
scutulpatriei@army.md
tel. 022-252-019

■ INTEROPERABILITATE

8 CONTINGENTUL KFOR - 14 A FOST DETAȘAT ÎN KOSOVO

10 ARMATA NAȚIONALĂ A INAUGURAT UN CENTRU DE REACȚIE LA INCIDENTE CIBERNETICE

Evenimentul a avut loc în format online, cu participarea reprezentanților Ministerului Apărării și Marelui Stat Major al Armatei Naționale, ai Cartierului General NATO de la Bruxelles, Belgia, precum și corpului de atașați militari în Republica Moldova.

■ PODURI MILITARE

20 ARMATA MOLDOVEANĂ ÎNTRE CEHIA ȘI SLOVACIA

Dedicat zilei armatei celor două țări - 1 ianuarie

■ ARMATA ȘI SOCIETATEA

18 GLASUL SÂNGELUI ANTICOID

Frați de sânge sau nu, de sânge albastru sau din neam obișnuit, cu sânge iute sau fără sânge în vene, militarii au în sânge obișnuița de a dona un produs sanguin. De fiecare dată o fac cu sânge rece, având convingerea că salvează vieți, iar cei care sunt în primejdie să revină la normalitate.

22 PENSIE FĂRĂ GRANIȚE

Militarii rezerviști își vor putea primi pensia peste hotare

■ SPORT

24 OMUL ÎN MIȘCARE NON-STOP

Secția rețele socializare:
locotenent Irina TRIFAUȚAN
Liuba VICOL
tel. 022-252-021

Materialele publicate
de „OASTEĂ MOLDOVEI” reflectă
opinia autorilor care s-ar putea
să nu exprime poziția redacției.
Reluările din „OASTEĂ MOLDOVEI”
trebuie să conțină trimerile la sursă.
„Oastea Moldovei” (Revistă)-
ISSN 1857-3703

Centrul mass-media militară
or. Chișinău,
șoseaua Hîncești, 84

ÎS FEP “Tipografia Centrală”
Adresa: mun. Chișinău, str. Florilor, 1
Tel.: 078879915,
e-mail: tipog77@mail.ru

JURĂMÂNTUL ÎNFRUNTĂ DISTANȚELE

Peste 570 de militari încorporați recent în Armata Națională au jurat credință Patriei, în cadrul ceremoniilor desfășurate la Chișinău, Bălți, Cahul și Negrești

Ministrul Apărării în exercițiu, Victor Gaiciuc, prezent la unul dintre aceste evenimente și anume în Regimentul de Stat Major „General de brigadă Nicolae Petrica” din garnizoana Chișinău, a ținut să felicite ostașii cu această zi deosebită, menționând că pentru fiecare dintre ei Jurământul este o dată în viață.

„Prestația voastră de astăzi demonstrează că ați fost instruiți la cel mai înalt nivel, cu multă responsabilitate de comandanții voștri și aș vrea să le mulțumesc pentru acest succes. Vreau să cred că în cele 11 luni de serviciu militar ce urmează, veți îndrăgi profesia de apărător al țării și veți dori să vă alăturați marii familii a Armatei Naționale în calitate

Prestația voastră de astăzi demonstrează că ați fost instruiți la cel mai înalt nivel, cu multă responsabilitate de comandanții voștri și aș vrea să le mulțumesc pentru acest succes.

Victor Gaiciuc

de militari profesioniști, iar cu timpul să deveniți un model pentru alte generații de tineri ostași. Iar eu vă asigur că veți avea toată susținerea conducerii Ministerului Apărării și Armatei Naționale, dar și a comandanților voștri, care dispun la rândul lor de pregătirea și experiența necesară”, a adăugat ministrul Gaiciuc.

Totodată ministrul a menționat că, deși din păcate, în acest an, din cauza pandemiei globale, părinții și rudele nu sunt fizic alături de tineri, aceștia îi pot urmări și de la distanță;

„Sunt convins că sunt mândri de prestația voastră pentru că de la încadrarea în unitățile militare ați muncit mult ca să cunoașteți arta militară, regulamentele, să învățați instrucția de front și de foc, să aveți o ținută militară impecabilă. Știu că nu a fost ușor și perioada care urmează după jurământ va fi la fel plină de provocări. Totuși, am încrederea că alături de camarazii voștri, dar și cu susținerea comandanților, veți reuși să depășiți toate obstacolele și să vă îndepliniți misiunile cu responsabilitate”, a menționat Victor Gaiciuc.

În același timp, în Brigada de Infanterie Motorizată „Dacia” de la Cahul, alți peste 100 de ostași au jurat credin-

ță Patriei, în prezența comandantului Armatei Naționale, general de brigadă Igor Gorgan care a ținut să îi felicite pe ostași cu încă o treaptă în drumul spre bărbăție și curaj:

„Vă felicit, dragi, soldați, pentru că ați defilat pe platonul unității cu multă încredere și demnitate și ați demonstrat că prin multă muncă, antrenamente zilnice și ambiție se poate de ajuns pe culmile cele mai înalte ale măiestrie militare. În continuare, vă îndemn să fiți la fel de responsabili în executarea misiunilor, iar la finalul serviciului în termen, vă așteptăm în Armata Națională deja în calitate de angajați-profesioniști”, a declarat generalul Gorgan în cadrul ceremoniei.

Brigada de Infanterie Motorizată „Moldova”, dislocată la Bălți, a găzduit evenimentul depunerii jurământului militar pentru alți circa 240 tineri pe platoul unității. La solemnitate a participat locțiitorul șefului Marelui Stat Major al Armatei Naționale (resurse de apărare), general de brigadă Mihail Buclîș.

Tinerii soldați au simțit ca niciodată lipsa celor dragi într-un moment atât de responsabil în viața fiecărui cetățean: „Din cauza pandemiei globale am depus jurământul fără prezența celor dragi, însă am simțit susținerea de la distanță. Am decis să devenim apărători ai neamului, iar acest fapt nu poate trezi decât sentimente de mândrie.”

De notat că din cauza situației epidemiologice cauzată de virusul COVID-19, dar și pentru a preveni eventuale cazuri de îmbolnăvire printre tinerii încorporați, toate ceremoniile de depunere a jurământului militar s-au desfășurat în format restrâns, fără prezența părinților, rudelor, prietenilor soldaților.

Serviciul militar în termen durează 12 luni.

Locotenent Gheorghe GURĂU

Misiuni de deminare in anul 2020.

PESTE
2 500 DE OBIECTE EXPLOZIVE,
LICHIDATE DE GENIȘTII MILITARI

Potrivit ofițerului superior al Serviciului geniu, căpitan Ivan Cornegruța, cea mai amplă misiune de deminare a fost executată în perioada aprilie-iunie în satul Bălțați, comuna Țipala, raionul Ialoveni.

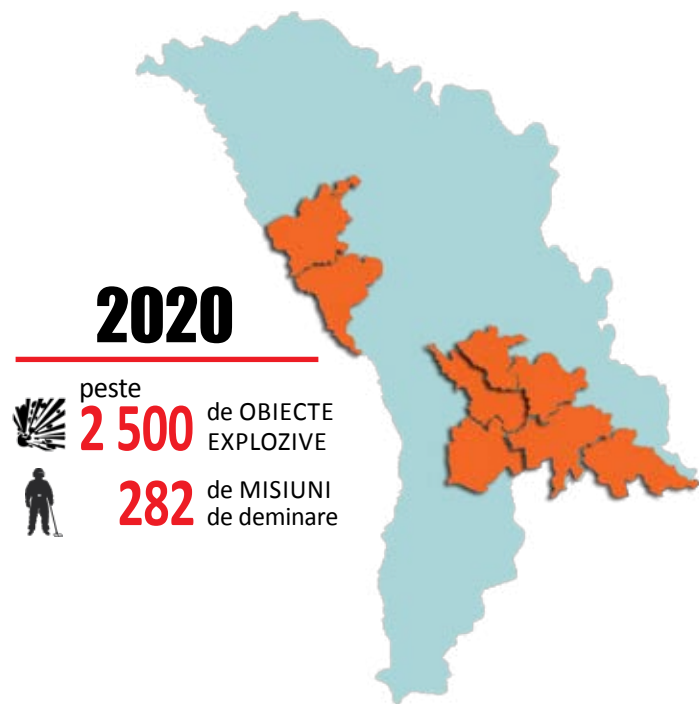
La operațiunea, care a demarat la solicitarea autorităților locale, după ce doi copii au fost grav răniți în rezultatul exploziei unui obiect neidentificat găsit în regiune, au participat 16 militari din Batalionul de geniu „Codru”.

În rezultatul cercetărilor a 46 de hectare din suprafața pădurii din apropierea localității, geniștii militari au depistat peste 1 260 de obiecte explozive de diferit calibru, printre care proiectile de artilerie, bombe de la aruncător, grenade de mână, mine antitanc, focoase, cartușe.

Toate munițiile erau din cel de-al Doilea Război Mondial și au fost distruse în condiții de maximă siguranță.

Sursa a adăugat că în același timp, satul Plop Știubei din raionul Căușeni a fost în anul 2020 localitatea cu cel mai mare număr de deminări. În regiunea respectivă, militarii au depistat și lichidat 306 muniții, printre care bombe de aruncător, grenade de mână, mine antitanc și proiectile de artilerie.

Totodată, în perioada respectivă, printre munițiile cu cea mai mare încărcătură explozivă au fost patru bombe de aviație de 50 kg și, respectiv, 100 kg, găsite în raioanele Anenii Noi și Ștefan Vodă.

De menționat că în total, anul trecut, geniștii Armatei Naționale au executat 282 de misiuni de deminare în localitățile din raioanele Ștefan Vodă, Ialoveni, Căușeni, Cimișlia, Florești, Ungheeni, Anenii Noi, municipiile Bălți și Chișinău.

2021

UN NOU AN DE INSTRUCȚIE ÎN ARMATA NAȚIONALĂ

Capacitatea de luptă a unităților militare a fost verificată de conducerea Ministerului Apărării și Marelui Stat Major, în conformitate cu Planul de instruire al Armatei Naționale pentru anul 2021

Potrivit șefului Marelui Stat Major, general de brigadă Igor Gorgan, militarii în termen și prin contract din toate garnizoanele armatei au desfășurat activități specifice, cu implicarea tehnicii militare din dotare. Sursa a specificat că antrenamentele sunt necesare pentru a verifica nivelul de pregătire a efectivului pentru executarea misiunilor stabilite de eșalonul superior.

În cadrul ședinței operative cu reprezentanții subdiviziunilor Ministerului Apărării și Marelui Stat Major, ministrul în exercițiu Victor Gaiciuc a menționat că în anul 2021 instituția de apărare se va concentra pe dezvoltarea capacității structurilor de comandă și ale unităților militare în vederea asigurării executării misiunii sale de bază, dar și de sprijin în situații excepționale.

Totodată, Victor Gaiciuc le-a solicitat ofițerilor din corpul de comandă să depună efort pentru derularea eficientă a procesului de instruire și pregătire a efectivului cu respectarea tuturor măsurilor de siguranță cu referire la pandemia de Covid-19.

De notat că testarea respectivă a avut ca obiectiv evaluarea gradului de pregătire a unităților Armatei Naționale pentru anul curent și a inclus ședințe teoretice și antrenamente cu efectivul în termen și pe contract din toate garnizoanele.

CONTINGENTUL KFOR - 14 A FOST DETAȘAT ÎN KOSOVO

Un nou contingent al Armatei Naționale a fost detașat în operațiunea de menținere a păcii KFOR din Kosovo. La ceremonia oficială au participat președintele Republicii Moldova, Comandant Suprem al Forțelor Armate, Maia Sandu, adjuncții misiunilor diplomatice ale SUA și Italiei în țara noastră, Martin McDowell și Diego Randazzo, ministrul Apărării în exercițiu Victor Gaiciuc, comandantul Armatei Naționale, general de brigadă Igor Gorgan, precum și atașatii militari acreditați pentru Republica Moldova.

În cadrul evenimentului, președintele Republicii Moldova, Maia Sandu, a menționat că prestația militarilor în cadrul diferitor activități de cooperare internațională, implicarea constantă și responsabilă în exerciții de instru-

ire crește nivelul de pregătire militară și cultivă o abordare profesionistă față de importanța promovării păcii și securității în lume.

„Îmi exprim certitudinea că abilitățile și cunoștințele dumneavoastră vă vor ajuta să interacționați eficient cu militarii altor state și să stabiliți relații constructive cu populația locală, contribuind astfel, la menținerea unui mediu sigur și stabil în Balcanii de Vest. Domnilor militari, vă urez în continuare succes în nobile misiune de a sluji țara sub tricolor și peste hotarele ei”, a declarat Maia Sandu.

De asemenea, șeful adjunct al Ambasadei Italiei la Chișinău, Diego Randazzo, a menționat că participarea Republicii Moldova în misiunea KFOR, ce continuă astăzi cu

plecarea celui de-al 14-lea contingent al Armatei Naționale în Kosovo, este o confirmare deja stabilă a angajamentelor Republicii Moldova în menținerea păcii și securității internaționale. „Este un rezultat obținut, inclusiv, datorită rolului Italiei care a salutat imediat propunerea de a include și de a sprijini țara dumneavoastră în misiune, făcând tot posibilul ca acest proces să se realizeze cu succes”, a notat Diego Randazzo.

Adjunctul ambasadorului SUA în țara noastră, Martin McDowell, a afirmat că detașarea unui nou contingent în Kosovo demonstrează că Armata Națională a Republicii Moldova este recunoscută ca o forță calificată, capabilă și de încredere pentru a contribui la misiuni internaționale de menținere a păcii.

„Operațiunea de menținere a păcii din Kosovo oferă Armatei Naționale a Republicii Moldova o experiență militară internațională inestimabilă, permițând forțelor moldovenești să își sporească capabilitățile și nivelul de interoperabilitate cu alte armate și să demonstreze profesionalism peste hotare”, a susținut Martin McDowell.

La rândul său, ministrul în exercițiu Gaiciuc a spus că pe parcursul a 7 ani, aproximativ 600 de ofițeri, sergenți și soldați ai Armatei Naționale au fost parte a operațiunii KFOR, având o prestație excelentă în executarea misiunilor alături de camarazii lor din armatele altor țări. „Sunt sigur că și cei 40 de pacificatori, care pleacă în Kosovo, sunt la fel de profesioniști și vor face față tuturor provocărilor, în special în această perioadă de pandemie ce a cuprins întreaga

“
Operațiunea de menținere a păcii din Kosovo oferă Armatei Naționale a Republicii Moldova o experiență militară internațională inestimabilă, permițând forțelor moldovenești să își sporească capabilitățile și nivelul de interoperabilitate cu alte armate și să demonstreze profesionalism peste hotare
 ”

lume”, a afirmat Victor Gaiciuc. În același context, ministrul Apărării a mulțumit partenerilor italieni și americani pentru sprijinul semnificativ acordat contingentelor moldovenești la capitolul logistică, asistență medicală, transport și instruire.

Cel de-al paisprezecelea contingent al Armatei Naționale este format din 40 de militari profesioniști, dintre care șapte gențiști și un pluton de 33 de infanteriști, care va executa misiuni de securitate și pază a obiectivelor militare și de patrulare.

Militarii moldoveni vor face parte din Comandamentul Regional Vest (Regional Command-West) și vor fi dislocați în baza militară italiană Camp Vilaggio din localitatea Peć, Kosovo.

Mandatul contingentului KFOR-14 în Kosovo va dura șase luni.

Armata Națională a inaugurat UN CENTRU DE REACȚIE LA INCIDENTE CIBERNETICE

Centrul de Reacție la Incidente Cibernetic (CRIC) al Armatei Naționale a fost deschis la Chișinău

Evenimentul a avut loc în format online, cu participarea reprezentanților Ministerului Apărării și Marelui Stat Major al Armatei Naționale, ai Cartierului General NATO de la Bruxelles, Belgia, precum și corpului de atașați militari în Republica Moldova.

Ministrul Apărării în exercițiu Victor Gaiciuc a mulțumit, în deschiderea ceremoniei, partenerilor străini și întregului personal implicat în inițierea, dezvoltarea și implementarea acestui proiect, care a creat o importantă capacitate în domeniul apărării naționale. „Odată cu finalizarea acestui proiect important, am făcut un alt pas în creșterea capacităților noastre de apărare cibernetică. Cu această ocazie, aducem mulțumiri Programului Știință pentru Pace și Securitate, Agenției pentru Informații și Comunicare a Alianței Nord-Atlantice pentru cooperare pentru ca acest proiect să fie realizat cu succes. Mai mult ca atât, aș dori să mulțumesc Excelenței Sale, Mircea Geoană, pentru gestionarea și ghidarea personală a inițiativei respective”, a spus Victor Gaiciuc.

La rândul său, Secretarul General Adjunct al Cartierului General NATO, Mircea Geoană, a menționat că Centrul respectiv este al treilea proiect din cadrul Programului Știință pentru Pace și Securitate, realizat în sprijinul Pachetului de consolidare a capacităților de apărare (DCBI) pentru Moldova. „Într-o lume din ce în ce mai digitalizată, riscul incidentelor de securitate cibernetică este în creștere. Această problemă este actuală în mai multe țări, inclusiv în Republica Moldova. Proiectul pe care îl inaugurăm astăzi a fost lansat tocmai pentru a combate acest fenomen și a spori capacitățile de apărare cibernetică din Armata Națională”, a spus Mircea Geoană.

Comandantul Armatei Naționale, general de brigadă Igor Gorgan a reiterat importanța Centrului pentru instituția de apărare. „Centrul de Reacție la Incidente Ciberneti-

Într-o lume din ce în ce mai digitalizată, riscul incidentelor de securitate cibernetică este în creștere. Această problemă este actuală în mai multe țări, inclusiv în Republica Moldova. Proiectul pe care îl inaugurăm astăzi a fost lansat tocmai pentru a combate acest fenomen și a spori capacitățile de apărare cibernetică din Armata Națională.

ce, pe care îl deschidem astăzi, va avea misiunea să protejeze infrastructura tehnologiilor informaționale, să prevină, să detecteze și să reacționeze operativ la atacurile cibernetică”, a spus generalul Gorgan.

Potrivit șefului Direcției Comunicații și Sisteme Informaționale (manager de proiect), colonel Oleg Chirilenco, Centrul de Reacție la Incidente Cibernetic este un proiect realizat cu sprijinul echipei Programului Știință pentru Pace și Securitate și Agenției pentru Informații și Comunicare a Alianței, dar și specialiștilor din cadrul Ministerului Apărării și Marelui Stat Major.

Armata Națională se mândrește cu ofițerii-cavaleri al Ordinului "Ștefan cel Mare" care pot fi un exemplu bun de urmat pentru fiecare cetățean al țării.

Unul dintre acești eroi a fost generalul de brigadă Nicolaie Petrica. La 24 decembrie 2020, s-au împlinit 76 de ani de la nașterea regretatului general de brigadă Nicolaie Petrica.

În scopul educației militar-patriotice a efectivului în baza tradițiilor militare, promovării respectului față de veteranii de război și ai serviciului militar, precum și omagierea regretatului general de brigadă N. Petrica, la 24 decembrie 2020,

pe platoul Regimentului de Stat Major care poartă onorificul titlu „General Nicolaie Petrica”, s-a desfășurat ceremonia de omagiere a regretatului erou al Armatei Naționale.

La activitate a participat locțiitorul șefului Marelui Stat Major al Armatei Naționale (resurse de apărare) generalul de brigadă Mihail Bucliș, doamna Anastasia Petrica, colonelul (r) Alexandru Gorgan, alți oaspeți de onoare și foști colegi și prieteni ai regretatului general de brigadă Nicolaie Petrica.

General de brigadă (r) Nicolae Petrica s-a născut la 24 decembrie anul 1944 în vechea vatră strămoșească, satul Babele (azi satul Oziornoie) din ținutul Ismail (astăzi Ucraina). A absorbit viața de țăran ca toți tinerii din acele timpuri. Viața de armată și-a legat-o încă din 1964 fiind admis cursant la Școala de Tancuri din or. Kazani, pe care a absolvit-o cu mențiune și diplomă roșie în 1967. Ulterior și-a continuat serviciul militar de ofițer în Regimentul de gardă de tancuri din Germania. La cererea personală, în 1968, a fost transferat în regimentul de tancuri din or. Chișinău, unde a avansat de la comandant de pluton la comandant de batalion.

În anul 1977 a absolvit Academia Militară a Trupelor de Tancuri din or. Moscova, fiind repartizat mai apoi pentru îndeplinirea serviciului militar în Orientul Îndepărtat.

În perioada 11.03.1985-24.05.1987 a fost repartizat pentru serviciu în Afganistan, în funcție de consilier al comandantului de divizie, unde a condus și participat la 26 acțiuni de luptă și operațiuni de însoțire a coloanelor de transportare cu armament, combustibil, alimente, etc. În aceeași perioadă a fost numit șef adjunct al Școlii Superioare de Comandament și Tancuri din or. Tașkent.

În pofida strălucitelor perspective în continuarea carierei militare în rândurile Armatei Federației Ruse, a hotărât să contribuie, datorită experienței și cunoștințelor sale, la formarea Armatei Naționale, în situația cea mai critică din istoria Republicii Moldova.

Din a. 1992 își continuă serviciul militar în Armata Națională, fiind numit șef Direcție Pregătire de Luptă a Ministerului Apărării din Republica Moldova. În timpul acțiunilor de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova, este numit comandant la Capul de Pod Cocieri, iar la 04.08.1992 – comandant al Forțelor de Menținere a Păcii ale Republicii Moldova.

Datorită iscusinței cu care era organizat sistemul de apărare a Capului de Pod, calmului și curajului de care a dat dovadă tot efectivul, începând de la comandant și terminând cu ultimul soldat, atacurile separatiștilor au fost respinse, inamicul lăsând pe câmpul de luptă tehnica și armamentul militar

“

Pentru vitejie și curaj, conducerea fermă cu trupele de pe Capul de Pod Cocieri, colonelul Nicolae Petrica a fost decorat cu Ordinul suprem militar “Ștefan cel Mare.”

”

După terminarea conflictului armat din stânga Nistrului, la 04.08.1992 colonelul Nicolae Petrica este numit la funcția de comandant superior al Forțelor de Menținere a Păcii din partea Republicii Moldova, contribuind la aplanarea conflictului și stabilizarea situației politice în regiune.

Pentru vitejie și curaj, conducerea fermă cu trupele de pe Capul de Pod Cocieri, colonelul Nicolae Petrica a fost decorat cu Ordinul suprem militar “Ștefan cel Mare.”

În perioada anilor 1992-1993 exercită funcția de șef al Marelui Stat Major, comandant al Armatei Naționale, prim vice-ministru al Apărării Republicii Moldova, iar pe 06.06.1993 a fost avansat în gradul „general de brigadă”.

În perioada 2002-2016 a condus Catedra Militară din cadrul Universității Tehnice a Moldovei, contribuind la formarea noilor cadre de specialiști în rezervă pentru Armata Națională.

S-a stins din viață pe 4 iulie 2018.

Generalul de brigadă N. Petrică și-a servit țara și poporul cu devotament și onoare.

Căpitan Svetlana HARJEVSKI,
ofițer superior Secție educație civică și tradiții militare

Bibliografia: „Militarii decorați cu ordinul „Ștefan cel Mare” scrisă de locotenentul-colonel (r), doctor în istorie Anatolie Leșcu, conferențiar universitar Catedra Administrație Publică a Academiei Militare al Forțelor Armate ale Republicii Moldova

SEVEN NATIONS OVERLOOK

THE MISSION

COMMAND

BANUL-VODĂ ȘI SUPUȘII ÎN UNIFORMĂ MILITARĂ!

- Ban - un cuvânt, două sensuri, ambele tentante că de - cine ar refuza un rang de dregător sau niște hârtii de valoare pentru împlinirea unor doleanțe? În mod sigur, titlurile domnești țin de competițiile din trecut, de aceea hai să vedem cum e cu banul în calitate de avere în numerar în prezentul ostașilor.

„Am în buzunar 75 lei. Încerc să fac un exercițiu matematic și constat că îmi este practic imposibil să distribui această sumă, astfel încât să-mi ajungă pentru o lună. Da, statul, în particular armata, îmi asigură minimul necesar, dar parcă tot aș vrea să mă alint câtuși de puțin, mai ales că provocări sunt chiar înafara locului meu de muncă. Plus, senzația că ai și tu niște bănuți e indispensabilă pentru un tânăr adult.”

În această situație sunt anual cca 2000 de tineri, care îndeplinesc serviciul militar în termen.

Frământată de gândurile repartizării banilor am decis să colind unitățile militare și să aflu cum gestionează soldații solda lunară de 75 lei. Ce credeți că am aflat?

Ostașii din Brigada de Infanterie Motorizată din Bălți, în ziua când sunt recompensați financiar pentru serviciul îndeplinit, fac coadă la magazinul unității și își cumpără cu atenție câteva lucruri: obiecte de igienă personală, rechizite de studiu și de pregătire de luptă, dulciuri, copturi și cartele telefonice pentru a lua legătura cu părinții și prietenii, mărturisește Ghe-

orghe Braghițanu, conducător auto. Colegul său, Vladimir Macrii, mai plătește și pentru transportul public, când pleacă în concediu, sumă pe care o strânge cu greu din micul său venit lunar.

În capitală diferențe mari nu constatăm la acest capitol. Cumulând părerile mai multor soldați din Brigada de Infanterie Motorizată „Ștefan cel Mare”, am înțeles că pentru ei igiena e prioritate, așa că la mare căutare sunt cremele de bocanci, spuma de ras și produsele dentare, susține Nicolae Pripa, care și-a pus poftele în cui pentru un an și se limitează la foarte strictul necesar. Mai risipitori sunt fumătorii, care nu se descurcă cu solda și mai cer de la părinți, cum e cazul lui Grigore Marian. Camaradul său, însă, Stanislav Matușevschi, nu are un sprijin financiar suplimentar, dar nici nu împrumută, poate doar va îndrăzni de ziua lui să apeleze la ajutorul surorii.

Militarii în termen din Batalionul de Geniu din Negrești sunt la fel de respon-

sabili față de aspectul fizic, deci rezervă în fiecare lună pentru două creme de încălțăminte, a câte 20-30 lei fiecare și din ce le mai rămâne păstrează pentru spuma de ras, ne zice Nicolae Olaru. De fapt, tinerii de pe aici nu-și fac mari griji pentru că au un fel de bancher al unității, Tudor Palii, care mereu are bani de zile negre și își ajută colegii ori de câte ori e nevoie: „Ceea ce îmi dă armata și părinții îmi ajunge, de restul mă pot abține. Datoriile, camarazii le întorc mereu - știu că numai așa vor avea acces la pușculiță.”

Începutul fiecărei luni reprezintă bucurie combinată cu tristețe și pentru soldații Brigăzii de Infanterie Motorizată din Cahul. Solda se risipește rapid pe aceleași produse și, din păcate, de calitate inferioară, pentru că tot ce e ieftin e și necalitativ, iar în consecință mai apar probleme de piele, susține soldat Victor Căpățină.

Mica soldă lunară taie din multe dorințe ale ostașilor.

Dacă aceasta ar fi mai mare, aș procura un buchet de flori pentru mama, când mă duc acasă în permisie, recunoaște Eugen Gîrtie din unita-

tea nordică. *Mi-aș dori să pot pune de o parte ceva bănuți pentru un gând mai mareț,* zice Nicu Paladi cu gândul la o soldă de 500 lei. *Nu toți ostașii primesc ajutor de acasă, iar necesități sunt multe și cred că vreo 400 lei ne-ar ajunge,* opinează soldatul din unitatea sudică, Cristian Lisenco.

Majoritatea, totuși, speră la cel puțin o dublare a sumei actuale pentru a scoate din tensiunea împărțirii dure a banilor primiți.

Ceva mai optimistă este situația studenților militari, solda cărora e 95 lei lunar, adică vreo 20 de bomboane de ciocolată mai mult, desertul energizant atât de necesar celor, care forțează la greu și creierul, mai ales în perioada examenelor, crede Alexandru Cazacov, student anul I, AMFA. Prin comparație tinerii de azi au mai multe posibilități, își amintește tatăl studentului, colonel Leonid Cazacov, șef J1, MSM: „*Noi primeam puțin (9 lei solda) și cu întârziere de câteva luni. Un simplu exemplu, drumul la Orhei dus-întors era 6 lei, iar eu mă duceam acasă o dată pe lună. Nici vorbă să pui la ciorap, cumpăram pe datorie de la minimagazinul din unitate, întorceam la un moment dat și o reluam de la capăt.*”

Limitări financiare au existat și în vremurile anterioare. Locotenent-colonel Sergiu Ghervas, șef Baza de instruire, Batalionul de instrucție a AN, sugerează că primeau puțin și abia de ajungea pentru cheltuieli curente: „*Inițial am primit 7 ruble, apoi 47 ruble, ce le lăsam rapid în magazinul de la punctul de control al unității pentru biscuiți, pixuri, caiete, plicuri. Fumătorii mai procurau țigări, un pachet ajungând la 6 ruble. Nu am reușit să adun nici un ban timp de doi ani de armată.*”

Ultima majorare a soldei ostășești s-a făcut în 2006.

P. S. Între timp, până la publicarea articolului în revista „Oastea Moldovei”, a venit și vestea bună: simbria ostășească s-a dublat datorită inițiativei ministrului Apărării Victor Gaiciuc. Mai mult, potrivit modificărilor noi a *Regulamentului cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate*, militarii în termen din Zona de Securitate primesc 175 de lei. De asemenea, se adaugă câte 10 -15 % comandantului de grupă și de pluton, iar la încheierea serviciului militar tuturor li se plătește o indemnizație unică în mărime de trei solde bănești.

Mai mulți bani - mai multe tentații, de aceea să păstrăm în minte: *Banul nu are coadă. Dacă îl arunci, nu ai de ce să-l mai apuci.*

Liuba VICOL

GLASUL SANGELUI ANTICOVID

■ *Frați de sânge sau nu, de sânge albastru sau din neam obișnuit, cu sânge iute sau fără sânge în vene, militarii au în sânge obișnuița de a dona un produs sanguin. De fiecare dată o fac cu sânge rece, având convingerea că salvează vieți, iar cei care sunt în primejdie să revină la normalitate.*

Esingurul caz când gestul de a face să curgă sânge are conotație pozitivă, plină de speranță și încredere în continuitatea vieții. Mai mult, Sângele militarului poate deveni un titlu apreciat la fel ca prețioasa plantă Sângele-voinicului sau ca aromatul fruct - Sângele-de-nouă-frați.

Toate aceste concluzii se bazează pe statistici. Potrivit Centrului Național de Transfuzie a Sângelui (CNTS), Armata Națională este printre cele mai importante instituții donatoare de sânge, inclusiv de plasmă convalescentă - utilizată în cazul virusului SARS-CoV-2: „Din 1822 - numărul total al donatorilor, 112 sunt militari ai Armatei Naționale, care au donat 350 de unități de plasmă convalescentă. Toate ajung la pacienții grav bolnavi de COVID, spitalizați în instituțiile medicale republicane, municipale și raionale la solicitarea acestora. Pentru produsele plasmatică se ia în considerare numai apartenența de grup după sistemul ABO, adică se transfuzează grupă la grupă, alte compatibilități nu se realizează”, a menționat Silvia Roșca vice-directoarea centrului.

Ținând cont că Brigada 1 Infanterie Motorizată din Bălți a înregistrat cele mai multe cazuri de coronavirus (46, dintre care 6 femei) și că plasmă convalescentă pot dona doar bărbații până la 60 de ani, fără anumite maladii cronice (diabet zaharat, boli cardiovasculare și pulmonare, boli ale ficatului și rinichilor), putem afirma că cei mai implicați la acest compartiment au fost militarii acestei unități: „Actualmente avem 36 de donatori (76 doze), majoritatea soldați în termen, care fiind informați despre posibilitatea de a dona plasmă, s-au oferit voluntar chiar de mai multe ori”, ne-a informat maior Vadim Ciuhrii, șef Serviciu medical al brigăzii.

Dacă e să detaliem până la nivel de persoană, înclin să cred că Dumitru Chițanu este cel mai darnic. Dânsul a donat de 8 ori, începând cu luna iulie și e gata să repete gestul și în continuare: „Sunt donator de 2 ani de zile, perioadă în care am dat sânge de 14 ori. Odată ce am trecut prin COVID, m-am bucurat să fiu de ajutor altor oameni. Astfel, la 2-3 săptămâni repet fapta.”

1822 numărul TOTAL al donatorilor

112 MILITARI ai Armatei Naționale

350 de unități de PLASMĂ convalescentă

Acești tineri donatori cu o percepție de moment și motivați extrinsec cum ar fi un pachet de dulciuri sau o zi liberă, poate nici nu realizează în profunzime cât de prețioși au fost pentru cele peste 1000 de persoane, care o dată ieșite din calvar, în mod sigur mulțumesc tăcuți salvatorilor anonimi pentru ei.

Colegul său, Daniel Roman, infectat în aceeași perioadă, ar mai da sânge, dar nu l-au chemat decât de 4 ori: „Când am acceptat să dau plasmă, m-am gândit în primul rând la buneii mei, sunt în vârstă și știu că acest virus e nemilos cu cei bătrâni. De aceea, am vrut să fiu de folos. Mai mult, îmi plac dulciurile și produsele primite drept recompensă, ce mă alină un pic atât pe mine, cât și pe camarazii cu care le împart.”

Dacă cei doi au învins ușor virusul, cel de-al treilea, Petru Grosu, l-a înfruntat timp de 3 săptămâni în spital. La 10 zile după însănătoșire a dat o fugă la cabinetul medical să doneze plasmă: „Faptul că o doză de plasmă salvează 3 vieți m-a motivat să mă implic și eu la îmbunătățirea situației. De asemenea, mă atrage și răsplata - cele 2 zile libere: în prima zi suntem eliberați de la efort fizic, ca să se vadă dacă nu avem complicații și a doua zi - odihnă. De fapt, sincer să fiu, dacă nu aș fi în armată, tot aș dona sânge.”

Acești tineri donatori cu o percepție de moment și motivați extrinsec cum ar fi un pachet de dulciuri sau o zi liberă, poate nici nu realizează în profunzime cât de prețioși au fost pentru cele peste 1000 de persoane, care o dată ieșite din calvar, în mod sigur mulțumesc tăcuți salvatorilor anonimi pentru ei.

Gestul e cu atât mai eroic, cu cât donările de plasmă convalescentă sunt limitate în timp - doar 60 de zile, maximum 90 se mențin anticorpii la acest virus în organismul uman, a completat Silvia Roșca: „Această plasmă ajută în primele zile de manifestare a bolii și ținând cont că în acest an plasma convalescentă e la mare căutare, circuitul ei e mai

intens, respectiv nu mai ajungem să depozităm lichidul fluent pentru 36 luni, cât se poate păstra el în dispozitive frigorifice specializate.”

E bine de știut că organismul, după donarea plasmei, își revine în decurs de 48 ore, iar intervalul dintre donări trebuie să fie nu mai mic de 2 săptămâni, a precizat aceeași sursă.

Colectările de sânge și plasmă din rândul militarilor se fac individual și colectiv. În cel de-al doilea caz, evenimentul se desfășoară fie la punctele de colectare a sângelui, fie în cadrul unităților militare în săli corespunzătoare. În acest an au fost organizate două astfel de campanii: în luna septembrie și în luna noiembrie-decembrie, a specificat colonel Sergiu Cîrlan, șef Secție medico-militară: „Pe de altă parte, din cauza pandemiei nu ne-am putut implica la capacitate maximă în campania obișnuită de donare de sânge, așa cum făceam ani la rând.” Totuși, există suficiente rezerve de produse sanguine ce să asigure necesitățile instituțiilor medicale, a conchis doamna Roșca.

Lupta continuă până la înfrângerea totală a virusului și pe toată această durată militarii vor fi alături de societate - nu din obligație, ci din sentiment profund al responsabilității civice, din obișnuința de a ajuta, din dorința de a menține pacea, implicit la nivel de sănătate comunitară.

Liuba VICOL

Lume nu e numai cât vezi pe fereastră, îmi spunea adesea bunica, o vorbă preluată de la generațiile anterioare. Acest îndemn la meditație și chiar un exercițiu de imaginație despre cum e viața dincolo de sat, de țară, în condițiile actuale s-a transformat în posibilități reale. Bani, timp și dorință sunt de ajuns pentru a cunoaște alte meleaguri. Mai mult, datorită ofertelor de studii și muncă, lumea de dincolo își lasă amprenta asupra viitorului nostru, implicit asupra Armatei Naționale.

Care sunt țările ce interacționează pe segment militar cu Moldova, cât de evaluate sunt legăturile și ce influență reciprocă au ele, vom afla rând pe rând, având la baza Ziua Națională sau a Forțelor Armate ale fiecărui stat.

ARMATA MOLDOVEANĂ ÎNTRE CEHIA ȘI SLOVACIA

Dedicat zilei armatei celor două țări - 1 ianuarie

BOEMIA DELOC BOEMĂ

Primii pași spre colaborarea moldo-cehă s-au făcut în 1998. Însă, negocierea Acordului a durat câțiva ani din motiv că pentru Cehia prioritate era aderarea la Alianța Nord-Atlantică. Astfel, documentul de cooperare bilaterală a fost semnat abia în 2011. De atunci, practic în fiecare an au loc întreveneri ale miniștrilor de apărare din Moldova și oficiali din Cehia, în special ambasadori și atașați militari.

Detaliind pe domenii, avem următorul tablou: domeniul cartografiei, început în 2016, a rămas la nivel de inițiativă pentru că proiectul de acord nu a fost promovat la nivel național. La fel și domeniile industriei de apărare și logisticii militare - s-au limitat la discuții.

În schimb, Republica Cehă a contribuit financiar cu 61 000 euro în cadrul Proiectului Fondului de Încredere NATO/PPF privind distrugerea pesticidelor și produselor chimice periculoase în Republica Moldova.

O colaborare continuă se înregistrează în domeniul instruirii. În perioada 2012-2020 au fost instruiți 79 militari ai Armatei Naționale la diverse specialități, ne-a informat maior Vasile Pugacescu, ofițer superior, Direcția cooperare internațională.

REGATUL CASTELELOR ȘI AL MUNȚILOR

Slovacia a manifestat interes față de Moldova la compartimentul militar încă din 1996 și numai în 2005 s-a trecut la un cadru legal. Chiar și după semnarea acordului relația bilaterală a avut o evoluție modestă: fără legalizări ale planurilor anuale, doar întâlniri ale oficialilor, schimb de mesaje și câteva cursuri în domeniul logisticii și pentru ofițeri de Stat Major. Mai exact, câte un ofițer moldovean este invitat să studieze la Academia Apărării Naționale a Republicii Slovace din or. Liptovsky Mikulas.

Printre primii beneficiari ai studiilor oferite de cele două țări este locotenent-colonel Ion Pruteanu, ofițer principal Direcția transformare, Ministerul Apărării. Din cele relatate de dumnealui ne putem permite o analiză comparativă: „Scopurile pentru aceste deplasări au fost diferite. În Cehia am plecat pentru a mă familiariza cu oferta și a înțelege pe cât de utilă este militarilor noștri. În Slovacia am mers pentru a evolua profesional.”

Impactul? Cehia, axată pe cursuri de scurtă durată și având formatori britanici, a reușit, să inițieze participanții la curs în sfera planificării operațiilor. În rest, țara berii și a bijuteriilor a rămas o necunoscută pentru militarul mol-

dovean: „Două săptămâni, pentru mine, au fost insuficiente să pătrund în detaliile domeniului și nici să cunosc cultura, frumusețile ei pentru că eram departe de oraș. Am avut un singur weekend pe cont propriu, plus cheltuielile trebuiau raționalizate.”

Urmare a acestei experiențe, Armata Națională a organizat câteva similare la ea acasă pentru proprii lideri inferiori, cu suport britanic.

Pe de altă parte, Slovacia a excelat la compartimentul gazdă, concept și conținut de curs, dar și profesori: „A fost un curs de carieră, destinat personalului din statul major al batalionului. În timpul celor 6 săptămâni am înșușit cum funcționează un stat major de batalion, s-a explicat foarte detaliat atribuțiile fiecărui gen de armă, ce abilitați trebuie să posedă, cum se face planificarea operațiilor. M-a impresionat dedicația formatorilor slovaci. Unul dintre ei era atât de profund și implicat, încât cunoștea materia până la cele mai mici detalii și avea răspuns la orice întrebare: el înțelegea că de el depinde calitatea armatei și respectiv era foarte sever cu ai lui, studenții din armata slovacă.

De asemenea, am călătorit puțin prin țară, organizat și individual. Evident, nu puteam trece indiferent de această zona muntoasă frumoasă.”

Ofițerul ne-a mai comunicat că informația reflectată la curs era aplicabilă pentru Armata Națională în proporție de 80-90%, dar aceasta a fost realitatea anilor 2010-2011. Pe cât de pertinente la nivel de armată sunt experiențele mai prezente e greu de spus, cel puțin cele individuale sunt, dacă judecăm prin prisma ideii lui Homer precum că Eu sunt câte puțin din tot ce am întâlnit.

Armata Republicii Ceha cuprinde forțele terestre, forțele aeriene și Statul Major General. Între anii 1940 și 1989 extinsele forțe armate cehoslovace (aproximativ 200.000) au format unul dintre pilonii alianței militare a Pactului de la Varșovia. După Divorțul de Catifea din 1 ianuarie 1993 Cehia face o reorganizare majoră și reduce forțele armate, ce încep o nouă direcție de dezvoltare după aderarea la NATO pe 12 martie 1999.

Rezerva activă a statului face parte din armata profesională a Republicii Ceha. Serviciul militar obligatoriu s-a încheiat în 2004, iar voluntarii trebuie să aibă armata făcută ori să participe la instruire timp de 8 săptămâni. Ulterior, rezerviștii revin pentru trei săptămâni la antrenament anual și pot fi chemați pentru a servi Patria două săptămâni în timpul unei crize non-militare. Sursa: <https://bit.ly/3ieoymN>

Armata Republicii Slovace include forțe terestre și aeriene, Comandament de instruire și suport, și Statul Major Central. Țara a aderat la NATO pe 29 Martie 2004, iar doi ani mai târziu a fost abolit serviciul militar în termen. Sursa: <https://bit.ly/3ifEvch>

Potrivit site-ului <https://www.globalfirepower.com/> Slovacia ocupă locul 58 din 138 cele mai puternice armate pentru anul 2021, fiind depășită de Cehia cu 24 de poziții.

Rubrică realizată de Liuba VICOL

PENSIE FĂRĂ GRANIȚE

Militarii rezerviști își vor putea primi pensia peste hotare

■ Militarii rezerviști își vor putea primi pensia peste hotare. Vestea bună a apărut pe 26 noiembrie 2020, când Curtea Constituțională (CC) a declarat neconstituțional articolul 60 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544 din 23 iunie 1993. Până atunci plata pensiei se făcea în funcție de locul de domiciliu al persoanelor. Altfel spus, militarul muncind ani de zile în și pentru țară în condiții speciale, își dobânda dreptul la pensie, dar odată ce trecea cu traiul în altă țară, era privat de acest drept. Curtea a conchis că acesta e un tratament diferențiat nejustificat al pensionarilor militari. Mai mult, Curtea a considerat că invocarea crizei economice sau a dificultăților financiare pentru restrângerea (privarea) drepturilor și libertăților fundamentale este nejustificată. Prezenta decizie, sesizată de Avocatul Poporului, Mihail Cotorobai, este definitivă și a intrat în vigoare la data adoptării. Totuși, care sunt următorii pași, după publicarea hotărârii în Monitorul Oficial, pe 18 decembrie 2020? La aceasta și alte întrebări răspunde maior Ana Stratan, specialist principal, Secția juridică, Direcția management instituțional, MA.

- În continuare autoritățile publice centrale competente vor înainta proiectul de modificare a legii prin excluderea normei declarate neconstituțională. Conform Legii 317/13.12.94 cu privire la Curtea Constituțională, art.281 termenul de executare al actului este de 3 luni. Proiectul de lege respectiv va fi examinat de Parlament în mod prioritar. Tot în acest termen instanța vizată va informa CC despre rezultatele examinării.

- **Procedura e una automată sau trebuie să fie un lobby pentru materializarea deciziei și de competența cui ține monitorizarea acțiunilor ulterioare?**

- Procedura este una automată sau mai bine spus tehnică, dat fiind faptul că odată cu intrarea în vigoare a Deciziei Curții, conform pct. 3 al dispozitivului, aceasta deja este definitivă, executorie și irevocabilă. Respectiv, indiferent de perioada în care se vor face modificările necesare de către autoritățile publice competente, dreptul cetățenilor există și nu poate fi încălcat.

- **Mecanismul de îndeplinire a deciziei presupune și negocieri individuale cu fiecare țară, chiar dacă ele au semnat deja un Pact internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale?**

- Pactul prevede că părțile se angajează să lucreze pentru acordarea drepturilor economice, sociale și culturale (ESCR) către teritoriile și persoane care nu sunt autonome, inclusiv drepturile la muncă, la sănătate, la educație și la un nivel de trai adecvat. În ianuarie 2020 pactul a înregistrat 170 de părți. Alte patru țări, inclusiv Statele Unite, au semnat, dar nu au ratificat Pactul.

Concomitent, este de menționat că indiferent de statele care sunt membre sau nu, amendamentul adoptat de Curte are efecte și ține de legislația națională, el obligă statul nostru să și asume și să respecte drepturile cetățenilor, implicit dreptul la asistență și protecție socială.

Apropo, potrivit site-ului Casei Naționale de Asigurări Sociale țara noastră a semnat acorduri în domeniul securității sociale cu Bulgaria, Portugalia, România, Luxemburg, Estonia, Cehia, Austria, Belgia, Polonia, Ungaria, Lituania, Germania, Turcia și Belarus.

- **Cum va fi cu țările, care nu au semnat acest pact?**

- În notă s-a făcut referire la acest document, deoarece noi l-am ratificat, respectiv prevederile acestuia sunt obligatorii pentru Republica Moldova. În caz de divergență între o normă a legislației naționale și o normă prevăzută într-un tratat la care țara noastră este parte se aplică prevederile tratatului internațional.

- În document se vorbește de domiciliere permanentă. Acest termen presupune statut de rezident sau doar cetățean al țării respective?

- Domiciliere permanentă se refera la persoanele, care au statut de rezident, indiferent că dețin sau nu cetățenia statului respectiv. Pentru a beneficia de pensia respectivă, important este ca persoana să dețină cetățenia Republicii Moldova.

- Documentul se raportează doar la pensia militară de vârstă sau include și pensionarea pe caz de boală, de exemplu?

- Nu există nici o specificare, deci e vorba de toate tipurile de pensii acordate pentru militari în condițiile Legii 1544/23.06.93.

- Cum se va proceda în cazul membrilor familiilor, vizați și ei în document?

- Articolul 31 al Legii 1544/23.06.93 face referire la membrii de familie, care au dreptul la pensie. Bunăoară, în cazul pierderii întreținătorului, dreptul la pensie îl au membrii înapți pentru muncă din familiile militarilor, începând de la copii și terminând cu buneii, însă doar în anumite condiții, specificate în fiecare punct al articolului.

Această categorie de persoane, prin excluderea normei vizate (art.60), vor beneficia de pensie și în situația în care se vor afla cu domiciliu peste hotarele RM.

- În act se menționează despre raportul rezonabil de proporționalitate între mijloace folosite și scopul urmărit. Cine stabilește până unde e rezonabil și care e proporția?

- Codul Civil, cartea 1 art.12 definește termenul rezonabil: „Caracterul rezonabil, prevăzut într-o dispoziție legală sau într-un act juridic, se apreciază în mod obiectiv, luând în considerare natura și scopul elementului supus aprecierii, circumstanțele cazului, precum și uzanțele și practicile pertinente.”

- Ce dificultăți ar putea să apăra prin utilizarea acestei sintagme?

- Sigur ca la adoptarea unei hotărâri sau decizii factorul uman joacă un rol decisiv în sensul în care judecătorul apreciază subiectiv prin prisma conștiinței și viziunilor proprii acest raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit în funcție de anumite situații.

Așadar, doritorul de a primi pensie militară la domiciliul său din străinătate, va solicita acest serviciu CNAS-ului din Moldova. Care sunt pașii, ce trebuie întreprinși; ce acte trebuie prezentate, e sau nu necesar Certificatul de viață (<https://bit.ly/3olCVHC>); cât de des se va face reactualizarea situației pensionarului, domiciliat în afara țării? - sunt întrebări la care vom primi răspuns, probabil, în termen de 4 luni, timp în care

Guvernul trebuie să reglementeze noile prevederi ale art.60 din Legea nr.1544 din 23 iunie 1993, am dedus din răspunsul oferit de Elena Țibirnă, directorul general al CNAS.

Anual cca 20 de militari trec în rezervă cu drept de pensie. Conform statisticii deținute de CNAS, până la 08.12.2020, în baza Legii nr.1544/1993, au fost stabilite 3 624 de pensii militarilor din Armata Națională, a completat aceeași sursă. Nu cunoaștem câți dintre ei sunt domiciliați în afara țării și primesc sau și-ar dori să primească pensia în țara gazdă. Cert, e că în acest caz nu e vorba de transfer și echivalare a pensiei la sistemul țării respective, ci doar o convertire a sumei. Mai mult, legislația RM prevede dreptul cetățeanului la o singură pensie. În cazul în care acesta ar întruni condițiile pentru a altă pensie, de exemplu pentru limită de vârstă sau invaliditate, acesta urmează să aleagă pe cea care îi convine mai mult. În ceea ce privește pensiile acordate de alte state, dacă persoana întrunește condițiile de legalitate ale statului respectiv, restricții în privința pensiei acordate de statul RM nu trebuie să existe, conchide maior Ana Stratan, specialist principal, Secția Juridică, Direcția management instituțional, MA.

În contextul subiectului mi-am adus aminte de meditațiile biochimistei americane, Betty Sullivan: „Există un nou tip de viață în față, plin de experiențe ce așteaptă să se întâmple. Unii o numesc „pensionare”. Eu o numesc fericire.”

Ce bine ar fi să fie așa pentru toți pensionarii!

Liuba VICOL

OMUL ÎN MIȘCARE NON-STOP

Încă din copilărie, cât de straniu nu ar fi, viitorul ofițer Olari Vasile nu prea iubea sportul, însă timpul le-a aranjat pe toate.

Acum participant la diferite evenimente sportive în mod special a îndrăgit cursele de alergări. Și anume senzația de libertate pe care o obții doar atunci când lupți singur cu tine. Tu ești singurul tău rival cel mai de temut și nimeni altul.

Medaliat cu aur la ultra-maratonul „Rubicon”, edițiile 2018 și 2021, în cea din urmă depășindu-i pe cei 200 de participanți angajați în cursa de circa 500 km prin toată țara, Vasile continuă pregătirea pentru alte curse ce nu se lasă așteptate.

Militarul a înregistrat o serie de performanțe în domeniul sportiv, promovând astfel modul sănătos de viață.

Cât despre cursa propriu-zisă și anume Ultra Maraton Rubicon 2021, acesta ne-a relatat următoarele:

„Această cursă are drept scop primordial familiarezarea cu regiunile țării, cultura, istoria și obiceiurile lor. Totodată dezvoltarea sportului pentru amatori în Moldova și implicarea regiunilor în viața sportivă a țării. Și nu în ultimul rând, unirea țării printr-o competiție sportivă de amploare.”

Ultra maratonul național Rubicon este o cursă prin toată Republica Moldova, iar timp de trei ani ai șansa să alergi în toate regiunile: *“Am decis să particip la aceas-*

tă competiție pentru a putea declara că am alergat, iar motivul a fost simplu, am vrut să-mi testez capacitățile. Cursa de alergare constituie un traseu de 504 km, iar timpul oferit este de 55 ore, startând de la sud la nord, de la Giurgiulești până la Briceni, trecând prin 12 raioane ale republicii împărțită la rândul său în 42 de etape. Astfel încât fiecare alergător are oportunitatea să-și aleagă de la una până la cât poate el să alerge.”

A alergat 27 de etape din cele 42 puse în joc și a adunat distanța de 326 de kilometri. Însă victoriile nu s-au terminat aici: *„În cadrul acestui maraton, pe lângă faptul că promovăm un mod sănătos de viață, vrem să aducem la cunoștința și istoria băiatului care are o viață puțin mai diferită. Astfel comunitatea sportivă a fost profund uimită de tăria de caracter a băiețelului din Cișlița-Prut de la Giurgiulești. Acesta a început să alerge de rând cu noi, îmbrăcat într-o vestă nu tocmai sportivă și într-o pereche de galoși și ne-a uimit foarte tare. La început nu am crezut că o să izbutească, însă acesta s-a ținut în*

rând cu noi 12 km. Ceea ce a atras o atenție deosebită a întregii noastre comunități și am decis să-l ajutăm prin strângere de fonduri pentru a-i procura o casă familiei sale numeroase.”

” *Alergatul este mai bun din punctul meu de vedere prin faptul că încerci să te depășești pe tine. Așa vei deveni azi mai bun ca ieri și mâine mai bun ca azi.”*

Calea spre succes, ne relatează Vasile, este simplă - alergarea. Nimic mai mult: *“Alerg zilnic, iar în funcție de distanță mă acomodez. Dacă cursa este de lungă durată, atunci distanțele zilnice cresc până la 30 km, însă în medie pe zi alerg 10-15 km. În armată, faptul că alerg și sunt într-o condiție fizică bună mă ajută să motivez și subalternii astfel contribuind la un spirit sănătos de concurență și autoperfecționare.”*

Întrebat despre beneficiile aduse și de ce anume alergatul, acesta a adăugat:

“Am ales cursele de alergări ca sport de bază pentru că este unul dintre cele mai accesibile activități în viața de zi cu zi. Ai nevoie de o pereche de ghete și de șorturi. Alergatul este mai bun, din punctul meu de vedere, prin faptul că încerci să te depășești pe tine. Așa vei deveni azi mai bun ca ieri și mâine mai bun ca azi.”

Locotenent Gheorghe GURĂU

SĂ FIE LUMINĂ ÎN TOATĂ ARMATA!

Stiați că pe 1 ianuarie 1909 a fost dată în exploatare prima Centrală electrică din Chișinău? Datorită evenimentului și a evoluției, implicat a electricienilor, avem lumină și căldură în casele noastre. În acest context e tocmai potrivit să facem lumină despre munca lor. Bunăoară, specialiștii din armată sunt angajați civili, în fiecare unitate câte unul, în funcție de statele de personal. Aceștia sunt asigurați în proporție de 90% cu materialele de electricitate, ceea ce e o îmbunătățire în ultimii ani, susține colonel Iurie Lungu, șef Secție infrastructură și protecție a mediului, J4 Direcția logistică: „Asigurarea logisti-

că se realizează atât la nivel de unitate, cât și centralizat. Problema noastră sunt rețelele de electricitate învechite pe care le schimbăm treptat în fiecare unitate.”

Diferența de abordare față de ramura dată o simte și Eugeniu Voleac, inginerul (energetician) din tabăra 123, care a venit în armată 10 în urmă, la scurt timp după absolvirea facultății: „Misiunea mea solicită întreținerea posturilor de transformare, deservirea rețelelor electrice, la necesitate reparația lor etc. Îmi fac un plan anual și știu ce am de făcut pentru a menține buna funcționare a sistemului, e mai mult o muncă în ”spatele cortinei”, deși, recu-

nosc, prefer proiectele al cărui rezultat să vede, cum a fost iluminatul taberei.”

Tehnicianul, pentru a ține pasul cu evoluția în domeniu, citește literatura de specialitate, participă anual la cursuri și susține categoria de performanță (acum e la grupa IV de securitate electrică), iar în afara orelor de muncă, la ocazii, prestează servicii și celor din afara armatei: „Energia electrică ne ajută mult și e bine să o respectăm - să o consumăm rațional și la cea mai mică suspiciune: un scurt circuit, un miros de ars, fire fierbinți ș.a., să ne adresăm meșterului. Consumatori sunt mulți, dar rețeaua, în parte, e mai veche și poate ceda” - a conchis expertul.

RĂZBOIUL SE TEME DE PIPER

Iubitorii de iute au motiv de sărbătoare pe 16 ianuarie - Ziua internațională a bucatelor iuți. În acest context, să ne amintim de o întâmplare creativă din timpul bătăliei de la Valley Forge din 1777. Soldații aveau puțină mâncare, deoarece fermierii din zonă plecaseră și vânduseră toate proviziile armatei britanice. Un brutar al Armatei Continentale a reușit să găsească resturi de șorici, carne și niște boabe de piper din care a creat o supă fierbinte, groasă și picantă. Supa le-a dat soldaților căldura și puterea de care aveau nevoie pentru a învinge în vremea grea de iarnă. Astfel, a apărut expresia „supa care a câștigat războiul” și Ziua piperniței, marcată pe 29 decembrie.

Astăzi piperul, ca și alte condimente picante, are o întrebuințare tradițională în armată - să dea gust bucatelor. Câteodată, fructul negru aromat este folosit la pregătirea vinului fiert, dar numai la evenimente publice și oferit oaspeților, ne spune caporal Vasile Curagău, bucătarul-șef al Academiei Militare a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun”: „Am observat că generația actuală de studenți nu este mare prieten cu piperul. Ingredientul stă cuminte pe masă, de multe ori neatins de vreun consumator. Mai mult, de când avem studenți militare, suntem rugați să evităm acest aliment. Tinerii acceptă doar ceapa și poate usturoiul, dar piperul devine marea lor supărare în zilele în care bucătarul a fost generos cu el.” Argumente, de genul că mirosurile iuți ajută la digestie, la îngrijirea pielii, în răceală, tuse și chiar în caz de depresie, sunt convingătoare pentru alte categorii de militari, dar nu și pentru ofițerii în devenire.

MILITĂRIE LA DISTANȚĂ

COVID-ul impune noi condiții de muncă și ne provoacă la noi experimente. Bunăoară, Elveția și-a instruit recruții online. Din cei 12 mii de tineri, încorporați pe 18 ianuarie 2021, jumătate s-au antrenat acasă șase ore pe zi timp de trei săptămâni printr-o aplicație specială. De asemenea, au avut un program săptămânal de antrenament fizic de patru ore, a explicat purtătorul de cuvânt al armatei elvețiene, Daniel Reist. La finele programului, având testul COVID negativ, aceștia vor continua serviciul militar în unitate.

Pregătirea militară de bază în Elveția este obligatorie la vârsta de 18 ani, ce durează 18 săptămâni urmate de șase cursuri de perfecționare a câte trei săptămâni. Sursa: <https://bit.ly/3o1j28e>

Armata moldoveană și-a schimbat orarul de încorporare din cauza COVID-ului doar o singură dată, în vara 2020, în rest următoarele încorporări s-au desfășurat în mod tradițional, ne-a comunicat colonel Octavian Druță, șef Centru Gestionare resurse de mobilizare și efectivului al AN. De asemenea, fără abateri se realizează instruirea militară. Evident, se respectă condițiile de igienă și nu se admit activități cu participarea a mai mult de 50 de persoane, a completat colonel Gheorghe Sîlnic, șef Direcție instruire înrunită și doctrine, J7, MSM.

Rubrică realizată de Liuba VICOL

ÎȚI DOREȘTI O CARIERĂ MILITARĂ DE SUCCES?

Înscrie-te acum la Academia Militară a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun”, unica instituție de învățământ militar superior din țară, la una dintre specialitățile:

- conducerea subunităților de infanterie,
- conducerea subunităților de artilerie,
- conducerea subunităților de comunicații și informatică.

AVANTAJE:

- studiile, cazarea, echipamentul și hrana sunt oferite gratuit;
- acordarea gradului militar primar „LOCOTENENT”;
- permis de conducere categoria “B”, “C” ;
- loc de muncă garantat.
- salariu decent.

ADRESA:

MD-2023, mun. Chișinău,
str. Haltei, 23

Telefoane de contact:

022-822-700; 022-822-701;
060300351

www.academy.army.md

9 771857 370301

21001 >